

Propunere de politică publică alternativă

De la: Conducător instituție: Rîtea Gheorghe-Daniel

Numele instituției: PATRONATUL „UNPR - NORD VEST” („UNPR - NV”)

Avizator/i Conducător instituție: Rus Laurian-Alexandru

Numele instituției: Primăria Comunei ”Recea-Cristur”

<i>Titlul propunerii de politică publică</i>	Dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri din comuna Recea-Cristur prin valorificarea potențialului natural și socio-cultural de către tinerii antreprenori
<i>Cadrul inițiator inițiator</i>	Proiect ” Dezvoltarea Comunei Recea-Cristur prin implicarea partenerilor sociali” Cod proiect: 151562 Componenta 1: CP14/2021- pentru regiunile mai puțin dezvoltate - Consolidarea capacității ONGurilor si partenerilor sociali de a se implica în formularea si promovarea dezvoltării la nivel local Axa prioritară: Administrație publică si sistem judiciar accesibile si transparente

	Cod apel: POCA/659/2/1/Introducerea de sisteme si standarde comune în administrația publica locala ce optimizeaza procesele orientate catre beneficiari în concordanța cu SCAP
<i>Persoane responsabile și date de contact</i>	Expert politici publice 1: Rus Răzvan-Alexandru - 0786111777 Expert politici publice 2: Colcer Alexandra-Maria - 0744834360 Expert facilitare rețea: Rîtea Ioana-Sonia - 0748095323 Manager de proiect: Rîtea Gheorghe-Daniel - 0729001696

PROPUNERE DE POLITICĂ PUBLICĂ CU TITLUL

”Dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri din comuna Recea-Cristur prin valorificarea potențialului natural și socio-cultural de către tinerii antreprenori”

Document realizat în cadrul proiectului ” Dezvoltarea Comunei Recea-Cristur prin implicarea partenerilor sociali”, cod proiect 151562, cofinanțat din FSE prin POCA, implementat de PATRONATUL ,, UNPR - NORD VEST " (,,UNPR - NV"), în perioada 28.09.2022-29.11.2023

AUTORI:

Expert politici publice 1: Rus Răzvan-Alexandru

Expert politici publice 2: Colcer Alexandra-Maria

Expert facilitare rețea: Rîtea Ioana-Sonia

Manager de proiect: Rîtea Gheorghe-Daniel

10.11.2023

Secțiunea 1. Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică

- Care sunt problemele care necesită acțiunea Autorității Publice Locale?
- Care sunt cauzele și efectele problemelor?
- Ce grupuri sunt afectate și în ce măsură?

Manifestarea modestă a spiritului antreprenorial, educația deficitară antreprenorială și financiară a populației, finanțarea insuficientă a IMM-urilor și a mediului de afaceri din județul Cluj, și, în special, comuna Recea-Cristur, promovarea necorespunzătoare a creativității, a inovării și a transformării digitale a IMM-urilor, dar și problemele cu privire la competitivitate și accesul la piețe limitează dezvoltarea ecosistemului antreprenorial local, în contextul unor tendințe viitoare dominate de schimbări tehnologice și digitalizare.

Problemele care necesită acțiunea autorității publice locale sunt:

1. **Spiritul antreprenorial** manifestat în comuna Recea-Cristur este încă slab manifestat, iar educația antreprenorială formală și non-formală ar trebui să vizeze atât transmiterea de cunoștințe necesare pentru inițierea și sustenabilitatea unei afaceri, cât și dezvoltarea de competențe antreprenoriale care să genereze un profil al antreprenorului rural mai motivat de acces la oportunitățile de piață, mai inovativ și mai competitiv.
2. **Accesul la finanțare** este una dintre constrângerile importante pentru sectorul IMM și mediul de afaceri și care se reflectă în piață în cel puțin două moduri: finanțarea este insuficientă și, în unele situații, inadecvată etapelor de dezvoltare a afacerii și sunt înregistrate dificultăți legate de capitalizare, îndatorare și costul finanțării;
3. **Lipsa dorinței de asociere** a entităților economice, în special cele agricole, este foarte slab întâlnită în prezent, însă avantajele acesteia sunt multiple: unirea capitalului, a forței de muncă, a furnizorilor și a clienților. Prin asociere, fermierii

pot avea un portofoliu mai mare de furnizori și de clienți. Crește dimensiunea afacerii și, automat, puterea de negociere devine mai mare. Sunt avantaje legate de o capacitate mai mare de adaptare la piață și, nu în ultimul rând, formarea membrilor asociației poate fi îmbunătățită pentru că împrumută experiență de la ceilalți. Asocierea producătorilor agricoli a fost limitată ca urmare a unui set complex de motive. Printre cele mai importante se numără respingerea de către fermieri a ideii de a intra în „cooperative,” precum și lipsa abilităților și cunoștințelor pentru conducerea acestor structuri.

Deși consolidarea fermelor este un proces lent, integrarea fermelor mici și mijlocii în grupuri sau organizații de producători/cooperative agricole poate fi calea cea mai sigură de a permite accesul la piețe și, în același timp, de a obține credite pentru producție sau investiții în dotări comune. În plus, fermierii ar putea beneficia de finanțare din măsurile relevante ale PNDR care vizează grupurile de producători. Această abordare ar reduce costurile aprovizionării din comună sau un grup de comune învecinate, ar mări puterea de negociere a prețurilor pentru furnizarea en-gros și, în cele din urmă, ar ajuta la realizarea de economii masive, în folosul micilor fermieri. Procesul de stabilire al acestor cooperative este de durată, însă poate fi susținut prin reducerea unor impozite/taxe și asistat de serviciile de consultanță/extensie.

4. **Îmbătrânirea populației**, fenomen specific zonelor rurale, dar nu numai, este una dintre marile probleme cu care se confruntă comuna. Migrarea tinerilor spre zonele urbane face ca sporul natural al comunei să fie unul redus, fapt ce scade și forța de muncă existentă în comună.

5. **Accesul la piețe**, în contextul digitalizării, reprezintă o problemă importantă care inhibă dezvoltarea sectorului IMM și limitează îmbunătățirea mediului de afaceri din România. Rata de eșec a IMM-urilor este influențată, pe de o parte, de schimbarea trendului global în ceea ce privește activitățile profitabile ale unei afaceri la nivel macroeconomic iar, pe de altă parte, de cererea insuficientă (clienți unici sau în număr redus), de oferta inadecvată cerințelor pieții (de exemplu, raportul calitate/ preț, inovarea necomercializată etc.), de inabilitățile în accesarea

piețelor de desfacere (cum ar fi promovarea necorespunzătoare a ofertei comerciale pe o altă piață, inclusiv în mediul online) la nivel microeconomic. Mai mult, inechitățile existente între IMM-uri și companiile mari, în piața de desfacere și de comercializare, reprimă accesul IMM-urilor la noi oportunități de dezvoltare.

CAUZE ȘI DATE STATISTICE:	GRUPURI AFECTATE:
Spiritul antreprenorial manifestat în zona comunei Recea-Cristur	
<ol style="list-style-type: none">1. Masa critică necesară manifestării antreprenoriale este mult redusă, fiind un număr mic de antreprenori la mia de locuitori, respectiv 60 de antreprenori la mia de locuitori (1330 locuitori, iulie 2023)2. Masa și calitatea antreprenorială este insuficientă, nemotivată și puțin educată și formată; educația și formarea antreprenorială se realizează formal doar în unele programe educaționale preuniversitare și universitare, precum și nonformal, cu acces limitat;3. Rata de supraviețuire a IMM-urilor nou create este mică: vulnerabilitatea acestora determină și o vulnerabilitate economică;4. Activitatea structurilor moderne de sprijinire a afacerilor este insuficient dezvoltată și necunoscuta publicului larg. În comuna Recea Cristur există 15 asociații familiale. Există parteneriat	<p>Direct:</p> <ul style="list-style-type: none">• Mediul de afaceri local (acesta trebuie să fie prietenos, flexibil, abordabil);• Antreprenorii (au nevoie de educația antreprenorială care să îi determine să se manifeste pe piață educat și competitiv);• IMM-urile (acestea au nevoie de consiliere și susținere pentru a deveni competitive pe plan european, pentru a-și însuși modele de business care sunt consacrate sau care dețin potențial inovativ);• Structurile moderne de susținere a afacerilor (acestea au nevoie să fie provocate pentru a se reinventa, pentru a oferi și alte competențe și oportunități de dezvoltare antreprenorială care li se adresează pentru suport și să nu fie doar afaceri imobiliare).

<p>public pentru Grupul de pompieri cu Primăria Panticeu, pentru salubritate cu Salpresul, pentru ecarisare cu Protan SA.</p> <p>Pe raza comunei există 12 puncte comerciale principale activitate fiind comerțul. La nivel de comună principală activitate este cultivarea terenurilor și creșterea animalelor.</p>	<p>Indirect:</p> <ul style="list-style-type: none">• Cumpărătorii (aceștia nu vor putea accesa produse de calitate superioară și la prețuri avantajoase care ar fi generate de competiția puternică a IMM-urilor);• Bugetele locale și naționale (rata mică de supraviețuire a IMM-urilor generează scăderea contributivității fiscale);• Populația (prin scăderea calității vieții, respectiv a ofertei de locuri de muncă și a veniturilor obținute urmare a scăderii numărului IMM-urilor active).
Accesul la finanțare	
<p>Accesul la finanțare reprezintă o problemă presantă pentru 14% dintre companiile românești (conform <i>Sondajului privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România</i>, publicat în decembrie 2018 de către Banca Națională a României). Problemele legate de accesul la finanțare sesituează astfel pe locul 9 din cele</p>	<ul style="list-style-type: none">• IMM-urile și mediul de afaceri în general;• Investitorii privați (în toate formele - <i>business angels</i>, investitori prin intermediul fondurilor de risc, piața de capital etc.);

10 probleme principale identificate în studiul amintit. Principalele probleme indicate de companii se referă la nivelul fiscalității și lipsa de predictibilitate în domeniul fiscal. Percepția privitoare la importanța acestui aspect pare a fi constantă în ultimii ani.

Sondajul realizat de Banca Națională a României privind accesul la finanțarea companiilor nefinanciare din România din iunie 2018 indică faptul că, în prezent, principala sursă de finanțare a acestora o reprezintă reinvestirea profitului și vânzarea de active (peste 45% din total) și creditele de la acționari și majorările de capital (peste 25% din total). Aceste modalități de finanțare sunt preferate în special de IMM-uri, corporațiile utilizând într-o proporție mult mai mare creditul comercial și finanțările bancare.

Competențele și inovarea constituie o problemă stringentă a țării noastre, fapt reflectat și la nivel micro (comuna Recea-Cristur) aceasta fiind actualmente pe ultimul loc la nivelul UE; de aceea se impune dezvoltarea cu prioritate a acelor competențe care asigură o dezvoltare durabilă a afacerilor și economiei precum: creativitatea, spiritul inovator, competențe aferente noilor

- Instituțiile publice, la nivel central și local;
- Consumatorii.

tehnologii, IT și digitalizarea și desigur competențele antreprenoriale.

Abordarea problematicii legate de accesul la finanțare al IMM-lor trebuie să se facă în echilibru cu evoluțiile specifice din domeniu, ținând cont de evoluțiile macroeconomice și de necesitățile ce decurg din caracterul dinamic al mediului de afaceri.

Lipsa dorinței de asociere

1. Scepticismul în ceea ce privește succesului unui parteneriat, scepticism pe care îl manifestă, în general, poporul român (David, Daniel, 2016, Psihologia poporului român, ed. Polirom, p. 178)2. Frica de a-și pierde proprietățile, când vine vorba de asociere, cauzată de trecutul istoric;3. Necunoștințe legislative, care să permită asocierea;4. Statutul unor terenuri, fapt ce va fi remediat prin noile măsuri de cadastru, care vizează intabularea tuturor terenurilor.	• Mediul de afaceri local (acesta trebuie să fie prietenos, flexibil, abordabil);• Antreprenorii (au nevoie de educația antreprenorială care să îi determine să se manifeste pe piață educat și competitiv);• Producătorii agricoli, fermieri.

Îmbătrânirea populației

Fenomenul de îmbătrânire s-a accentuat, vârsta medie a populației rezidente pentru județul Cluj crescând la 42,2 ani față de 40,7 ani arată datele finale ale recensământului din 2021. Față de vârsta medie pe țară de 42,4 ani, vârsta medie în județul Cluj este mai mică cu 0,2 ani. În ierarhizarea județelor după vârsta medie la recensământul din 2021, județul Cluj se plasează pe locul 19, potrivit datelor recensământului din 2021. În cadrul Regiunii de Nord-Vest din care face parte și județul Cluj, vârsta medie este de 41,6 ani.

Datele recensământului mai arată că indicele de îmbătrânire demografică (numărul persoanelor vârstnice de 65 ani și peste care revine la 100 de persoane tinere, sub 15 ani) în județul Cluj este 125,5 persoane vârstnice la 100 persoane tinere, mai mare decât media națională de 121,2 cu 4,3 persoane vârstnice la 100 persoane tinere. Față de recensământul din 2011 indicele de îmbătrânire demografică s-a depreciat cu 6 puncte procentuale.

La nivelul comunei, media de vârstă est de 58 de ani. Procentul populației active este de 45 %, iar rata șomajului de 6%.

Accesul la piețe

România se situează pe penultimul loc în clasamentul UE 28, privind performanța și competitivitatea digitală, conform Indicelui Economiei și Societății Digitale (DESI) publicat de Comisia Europeană în iunie 2019. (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>, accesat 20.06.2019)

În România, accesul IMM-urilor la piețe este influențat de o serie de bariere provenite din mediul digital (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society/data/database>, accesat 20.06.2019):

- Practica deficitară de achiziții online. Doar 14% din întreprinderile din România (toate întreprinderile, exclusiv sectorul financiar, având cel puțin 10 salariați) au realizat achiziții utilizând calculatorul, în anul 2018;

- Cumpărătorii (nu vor putea beneficia de avantajele comerțului electronic);
- Întreprinderile (nu vor putea beneficia de avantajele deschiderii către alte piețe, prin digitalizare);
- Populația (absența ofertei de locuri de muncă în companii din mediul online va determina scăderi ale veniturilor și, implicit, a calității vieții).

- Slaba deschidere a întreprinderilor către comerțul electronic. România ocupă ultimele poziții în clasamentul întreprinderilor care vând online. Astfel, doar 9% din întreprinderi (toate întreprinderile, exclusiv sectorul financiar, având cel puțin 10 salariați) au înregistrat vânzări online (cel puțin 1% din cifra de afaceri) în anul 2018;
- Digitalizare scăzută. Față de media Uniunii Europene de 77% (anul 2018), în România, doar 44% din întreprinderi (toate întreprinderile, exclusiv sectorul financiar, având cel puțin 10 salariați) aveau o pagină de internet la nivelul anului 2018;
- Subutilizarea potențialului de promovare online. România se află pe ultimul loc în ceea ce privește întreprinderile (toate întreprinderile, exclusiv sectorul financiar, având cel puțin 10 salariați) cu acces la internet (86%) la nivelul anului 2018, cu o creștere de 1 procent față de anul 2017 (85%).

Secțiunea a 2-a. Scopul și obiectivele propunerii de politică publică

Scopul prezentei politicii publice constă în acordarea de facilități fiscale tinerilor antreprenori în vederea deschiderii de afaceri în cadrul comunei Recea-Cristur, prin care aceștia să valorifice potențialul natural și cultural al comunei, bazându-se pe experiența antreprenorilor din comună și pe produsele pe care aceștia le oferă deja.

Prezenta politică publică aplicabilă pe termen mediu vizează perioada 2023-2028, în corelare cu proxima programare bugetară locală.

- **Obiectivul general**

Consolidarea ecosistemului antreprenorial local, prin încurajarea implicării tinerilor și valorificarea bogatului patrimoniu natural și antropic pe care comuna îl deține.

- **Obiectivele specifice**

Obiectiv specific 1: Încurajarea manifestării, atât sub aspect cantitativ, cât și calitativ, a spiritului antreprenorial în general educat, îndeosebi în rândul tinerei generații,

Obiectiv specific 2: Stimularea asigurării unei finanțări optime, adecvate stadiului de viață a afacerii;

Obiectiv specific 3: Susținerea creativității și a adăugării de valoare orientate către piață realizate în special în cadrul IMM-urilor, pe baza resurselor naturale și antropice locale;

Obiectiv specific 4: Sprijinirea accesului IMM-urilor la piețele regionale și naționale;

- **Obiectivele operaționale (în anul 2028 față de anul 2023)**

Obiectiv operațional 1: Creșterea cu 20% a ratei de IMM care supraviețuiesc după primul an;

Obiectiv operațional 2: Scăderea la sub 10% din total a ponderii IMM-urilor pentru care accesul la finanțare reprezintă un obstacol în derularea afacerilor;

Obiectiv operațional 3.1: Creșterea numărului de IMM-uri care folosesc resurse naturale locale;

Obiectiv operațional 3.2 Creșterea numărului de IMM-uri care angajează personal local;

Obiectiv operațional 4: Creșterea cu 20% a cifrei de afaceri a IMM-urilor, prin încurajarea accesului la piețe regionale și naționale, prin facilitarea accesului la comerțul electronic și la lanțurile comerciale/logistice, precum și prin generarea de forme asociative în afaceri la nivel local și regional.

Secțiunea a 3-a. Descrierea opțiunilor de soluționare a problemei/ problemelor identificate

Opțiunea numărul 1 de soluționare a problemelor: non-acțiunea

În acest caz, niciun obiectiv operațional nu ar fi atins. Efectele acestei opțiuni sunt:

a. Spiritul antreprenorial manifestat în comuna Recea-Cristur va rămâne în penumbră, fiind insuficient reprezentat.

1. Masa și calitatea antreprenorială va continua să fie insuficientă, nemotivată și puțin educată în această privință;

2. Masa critică necesară se va reduce și mai mult, în contextul creșterii competitivității mediului de afaceri european și se va accentua discrepanța de performanță dintre societățile românești și cele cu capital străin;

3. Unele dintre structurile moderne de sprijinire a afacerilor vor funcționa fără stimulente din partea autorității publice locale, dar nu vor ținti obiectivele convergente ale mediului de afaceri autohton.

b. Accesul la finanțare va continua să reprezinte o constrângere importantă în dezvoltarea IMM și a mediului de afaceri:

1. Finanțarea insuficientă și în unele situații inadecvată etapelor de dezvoltare a afacerii va afecta desfășurarea în condiții optime a activității IMM;

2. Menținerea/agravarea problemelor legate de capitalizare, îndatorare și costul finanțării va conduce la reducerea vitalității mediului de afaceri local, cu posibilitatea de a genera efecte negative în lanț în economie și societate.

c. Potențialul local va fi în continuare subapreciat și nefolosit, ajungând la degradare.

1. Lipsa investițiilor în agricultură, de exemplu, poate afecta calitatea solurilor;
2. Lipsa locurilor de muncă va continua procesul de migrație a populației spre zonele urbane.

Opțiunea numărul 2 de soluționare a problemelor: Intervenția autorității publice locale pentru consolidarea ecosistemului antreprenorial al comunei Recea-Cristur, prin acordarea de facilități fiscale tinerilor antreprenori care aleg să deschidă o afacere în comună, prin care valorifică aspecte ce țin de cadrul natural sau antropoc al comunei

În acest caz, se vor atinge următoarele rezultate:

- A. Tinerii nu vor mai fi nevoiți să plece din comună pentru a urma o carieră antreprenorială, fapt ce ar duce la:
 - a. Menținerea, sau chiar creșterea numărului de locuitori ai comunei;
 - b. Creșterea atractivității comunei;
 - c. Atragerea de investitori în comună
- B. Cadrul natural va beneficia de o mai mare atenție, manifestată prin:
 - a. Investiții în creșterea calității unor terenuri;
 - b. Schimbarea destinației unor parcele;
 - c. Noi investiții menite să îmbunătățească calitatea vieții.
- C. Potențialul socio-cultural al comunei va fi pus în valoare, prin:
 - a. Promovarea tradițiilor locale și regionale;
 - b. Reluarea meșteșugurilor tradiționale și promovarea acestora la nivel județean și național;
 - c. Atragerea de turiști în comună.
- D. Creșterea numărului de IMM-uri din comună, fapt ce va duce la:
 - a. Creșterea nivelului de trai;
 - b. Creșterea gradului de ocupare al populației active;
 - c. Reducerea numărului șomerilor;

Varianta aleasă pentru înaintarea politicii publice este varianta numărul 2, pentru care s-a elaborat un plan de acțiune, după cum se poate vedea în planul de acțiune din capitolul următor.

Secțiunea a 4-a: Planul de acțiune				
Măsură	Direcții de acțiune	Instituții implicate	Termen de realizare	Implicații bugetare
Obiectiv operațional 1				
1.1	1. Creșterea numărului de programe de educație antreprenorială la care locuitorii comunei să ia parte;	Autoritatea publică locală; AJOFM Cluj;	2023-2028	Minime - pot fi realizate în cadrul atribuțiilor curente
	2. Creșterea numărului de cursuri de educație și competențe antreprenoriale: cel puțin un curs pe an;			
	3. Numărul de povești de succes și tutoriale pentru afaceri promovate pe site-ul primăriei comunei;			
1.2	1. Facilități fiscale în primii 5 ani pentru o firmă nou înființată	• Autoritatea publică locală;	2023-2028	Minime - pot fi realizate în cadrul atribuțiilor curente

Obiectiv operațional 2				
2.1	Sprijinirea accesului la finanțări europene	Autoritatea publică locală; Firme specializate de consultanță finanțări europene și naționale;	2023-2025	Minime - pot fi realizate în cadrul atribuțiilor curente
Obiectiv operațional 3.1				
3.1	Sprijinirea accesului la resursele naturale locale	Autoritatea publică locală;	2023-2025	Minime - pot fi realizate în cadrul atribuțiilor curente
Obiectiv operațional 3.2				
3.2	Facilități fiscale pentru firmele care angajează persoane din comună	Autoritatea publică locală;	2023-2028	Minime - pot fi realizate în cadrul atribuțiilor curente
Obiectiv operațional 4				
4.1	Campanie de informare și conștientizare a mediului de afaceri cu privire la oportunitățile utilizării comerțului electronic	Autoritatea publică locală;	2023-2025	Minime - pot fi realizate în cadrul atribuțiilor curente

	Campanie de informare și conștientizare a consumatorilor privind utilizarea serviciilor de comerț electronic oferite de către IMM-uri	Autoritatea publică locală;	2023-2025	Minime - pot fi realizate în cadrul atribuțiilor curente
	Distincții pentru recompensarea rezultatelor obținute de IMM-uri în domeniul online, în limita bugetelor existente, începând cu anul 2024	Autoritatea publică locală;	2024-2028	Minime - pot fi realizate în cadrul atribuțiilor curente

